Geoportal Gradske uprave grada Bijeljina

Korisničko uputstvo

Uvod u Geoportal	1
Geoportal – korisnički interfejs	2
Traka sa alatkama	2
Kontrolna paleta	2
Map prozor	3
Rad sa Geoportalom	4
Upravljanje map prozorom	4
Navigacija mape	4
Promjena razmjere	4
Mogućnost mjerenja na mapi	5
Selektovanje podataka na mapi	5
Dodavanje novih izvora podataka	6
Izvori Podataka	6
Dodavanje novog izvora podataka	8
Konektovanje na novi-poznati izvor podataka	9
Konektovanje na na servis sa ovlaštenjima (autorizacijom)	10
Uspostavljanje autorizacije:	10
Vontrolno poloto	
Kontronna paleta	12
Sadržaj Mape	12
Slojevi	12 12 12
Sadržaj Mape Slojevi Analize	12 12 12 12
Sadržaj Mape Slojevi Analize Preuzimanje rezultata analize	12 12 12 12 14 15
Sadržaj Mape Slojevi Analize Preuzimanje rezultata analize Pregled ERDAS APOLLO kataloga	12 12 12 12 14 15 15
Sadržaj Mape Slojevi Analize Preuzimanje rezultata analize Pregled ERDAS APOLLO kataloga Pretraživanje ERDAS APOLLO kataloga	12 12 12 12 14 15 15 16
Sadržaj Mape Slojevi Analize Preuzimanje rezultata analize Pregled ERDAS APOLLO kataloga Pretraživanje ERDAS APOLLO kataloga Podešavanja	12 12 12 12 12 14 15 15 16 18
Sadržaj Mape Slojevi Analize Preuzimanje rezultata analize Pregled ERDAS APOLLO kataloga Pretraživanje ERDAS APOLLO kataloga Podešavanja Koordinatni sistem	12 12 12 12 12 14 15 15 16 18 18
Sadržaj Mape Slojevi Analize Preuzimanje rezultata analize Pregled ERDAS APOLLO kataloga Pretraživanje ERDAS APOLLO kataloga Podešavanja Koordinatni sistem Veličina ekrana u inčima	
Sadržaj Mape Slojevi Analize Preuzimanje rezultata analize Pregled ERDAS APOLLO kataloga Pretraživanje ERDAS APOLLO kataloga Podešavanja Veličina ekrana u inčima Pokaži koordinate	
Solutionia paleta Sadržaj Mape Slojevi Analize Preuzimanje rezultata analize Pregled ERDAS APOLLO kataloga Pretraživanje ERDAS APOLLO kataloga Podešavanja Koordinatni sistem Veličina ekrana u inčima Pokaži koordinate Pokaži razmeru	
Solutiona pareta Sadržaj Mape Slojevi Analize Preuzimanje rezultata analize Pregled ERDAS APOLLO kataloga Pretraživanje ERDAS APOLLO kataloga Podešavanja Koordinatni sistem Veličina ekrana u inčima Pokaži koordinate Pokaži razmeru Pokaži navigator	
Solutoma pareta Sadržaj Mape Slojevi Analize Preuzimanje rezultata analize Pregled ERDAS APOLLO kataloga Pretraživanje ERDAS APOLLO kataloga. Podešavanja Koordinatni sistem Veličina ekrana u inčima Pokaži koordinate Pokaži razmeru Pokaži navigator	

	Registracija i prijava	.21
С	Ostali alati i mogućnosti	.22
	Rad sa prozorom podataka i ostava	.22
	Korisničke mape	.24
	Konfiguracija opsega razmjera	.25
	WMC - kontekst web mape	.26
	Info o geoobjektu	.26

Uvod u Geoportal

Da bi se pokrenuo Geoportal Gradske uprave grada Bijeljina potrebno je kliknuti na sledeću web adresu:

http://5.152.233.34/geoportal01/

Geoportal može biti konfigurisan korištenjem STS (Security Token Service) autorizacijom. Postoje dvije vrste autorizacije podržane od strane SDI portala:

- Forme- Geoportal se pokreće formom za logovanje: Nakon unošenja ispravnog korisničkog imena i lozinke pojavljuje se uvodni ekran, a zatim se pokreće Geoportal.
- 2. Prozor (windows) vezan za autentičnost domena. Za proveru autentičnosti domena, ne pojavljuje se forma za logovanje. Ako imate dozvolu geoportal se pokreće automatski, a ako ne postoji dozbvola web pretraživač će prijaviti grešku "401 Unauthorized".

Ako Geoportal nije konfigurisan da koristi potvrdu identiteta, nakon klika na link pojavljuje se uvodni ekran, a zatim se pokreće geoportal.

Slika 1 Početni ekran nakon pokretanja geoportala

Geoportal – korisnički interfejs

Geoportal sadži sledeće elemente korisničkog interfejsa:

- Naslov (zaglavlje);
- Kontrolna paleta (paleta lejerima);
- Traka sa alatkama;
- Prozor za mapu (prikaz prostornih podataka);
- Panel za pretragu i pregled rezultata pretrage;

Traka sa alatkama

Traka sa alatkama se sastoji od sledećih kartica koje su grupisane prema funkcijonalnostima:

- Alati
- Merenja
- Izvori podataka
- Selekcija
- Pretraga
- Izmenite
- Vreme
- Autentifikacija

Kontrolna paleta

Kontrolna paleta se još može nazvati i upravljačka paleta, jer se koristi za sledeće funkcije:

- Kontrolu sadržaja prikazanog na mapi;
- Napredne analize;
- Konfiguracija opcija;
- Pregled Apollo kataloga;
- Pretraživanje Apollo kataloga.

Kontrolna paleta sadrži i sledeće kartice:

- Sadržaj Mape;
- Pretraži ERDAS APOLLO katalog;
- Pregledaj ERDAS APOLLO katalog;
- Analize;
- Podešavanja 3D pogleda;
- Podešavanja.

Map prozor

Map prozor je mjesto gdje se prikazuju svi slojevi (lejeri) zajedno sa svojim prostornim podacima. Taj prozor sadrži sledeće elemente:

- *Map prozor* prikazuje sve slojeve koji formiraju mapu;
- *Navigator* omogućava kretanje po mapi i promjenu razmjere pregleda mape (zoomIN zoomOUT). Navigator se nalazi u gornjem lijevom uglu prozora za mapu. Navigtor je moguće uključivati i isključivati u kartici **podešavanja**.
- Koordinate prikaz koordinata koje se odnose na položaj kursora. Koordinate se prikazuju u donje lijevom uglu prozora za mapu. Prikaz koordinata je takođe moguće uključiti i isključiti u kartici podešavanja (Podešavanja);
- *Traka za razmjeru* omogućava procjenu dužine na mapi. Traka za razmjeru je prikazana u donjem desnom uglu prozora za mape i moguće je definisati njen prikaz u kartici **podešavanje.**
- *Dugmad za promjenu podloge mape*. Omogućava promjenu podloge (osnovne mape u prozoru za mapu) ukoliko postoji više osnovnih mapa.

Slika 2 Map prozor

Rad sa Geoportalom

Upravljanje map prozorom

Navigacija mape

Postoje dvije mogućnosti za navigaciju mape:

- Panovanje mišem po mapi kada se pojavi kursor miša u obliku "šake" 🖑.
- Korištenjem navigatora, tako što se klikne na odgovarajuće strelice na navigatoru koje omogućavaju pomjeranje mape u smjeru sve četiri strane svijeta.

Slika 3 Navigator

Promjena razmjere

Promjenu razmjere mape je moguće uraditi na nekoliko načina:

- ***** za uvećavanje trenutnog prikaza,
- *za umanjivanje trenutnog prikaza,*
- *d*⁻⁻ za uvećavanje uz pomoć pravougaonika,
- za povratak na početni prikaz mape,
- za vraćanje na prethodni prikaz mape,
- ukoliko je korišćeno dugme za prethodni prikaz mape, pomoću ovog dugmeta se možemo vratiti na prikaz koji je bio pre toga.
- Korištenjem klizača ispod navigator ("Slidebar"), takođe je moguće mjenjati razmjeru prikaza mape.

Slika 4 Alati za promjenu razmjere pregleda mape

Mogućnost mjerenja na mapi

Geoportal sadrži skup alata koji omogućavaju mjerenje na mapi. To su alati za mjerenje dužine, površine i koordinata tačaka. Ti alati su grupisani u traci sa alatim pod karticom **Mjerenja**, gdje su sadržani sledeći elementi:

- Određivanje koordinate tačke;
- *if mjerenje dužine;*
- 🔛 mjerenje površine;
- brisanje nakon mjerenja.

Selektovanje podataka na mapi

Kartica za slektovanje (**Selekcija**) sadrži alate kojima se vrši selektovanje podataka prikazanih na mapi.

- selektovanje podataka tačkom;
- Selektovanje objekata koje sječe polilinija;
- selektovanje objekata koje nacrtani poligon sadrži ili ih sječe;
- 🗀 selektovanje objekata koji padaju u nacrtani poligon ili ih taj poligon sječe;
- smještanje selektovanih objekata u magacin;
- brisanje selekcija.

Treba napomenuti da je moguće selektovati samo podatke koji su vektorskog oblika.

Dodavanje novih izvora podataka

Geoportal omogućava dodavanje novih podataka različitog tipa, a zatim i manipulaciju sa novo-dodatim prostornim podacima.

Geoportal omogućava korištenje sledećih servisa:

- 3D Map Tiles
- 3D Objects
- **Bing Maps** korištenje podataka dostavljenih preko Micrisoft Bing servisa;
- **CSW (Catalog Service)** omogućava interfejs za pregled metapodataka o podacima, servisima i ostalim potencijalnim resursima;
- ERDAS APOLLO Essential (IWS) korištenje podataka dostavljenih Erdas IWS servisnom;
- **ERDAS APOLLO** korištenje vektorski i rasterskih podataka, kao i servisa preko ERDASS APOLLO Cataloga.
- GeoRSS korištenje podataka dostavljenih preko GeoRSS servisa;
- Google Maps korištenje podataka dostavljenih preko Google Maps servisa;
- LUWS korištenje podataka dostavljenih preko LUWS servisa;
- **Open Street Map** korištenje podataka dostavljenih preko Open Street Map servisa;
- **OpenLS** korištenje podataka dostavljenih preko OpenLS servisa;
- **Personal (Personal Storage Service PSS)** korištenje rasterskih i vektorskih podataka preko korisnički definisanih servisa;
- **Printing** štampanje korištenjem eksternog štampača;
- WCTS/WPS–CT (Web Coordinate Transformation System) omogućava transformaciju GML podataka iz jednog koordinatnog sistema u drugi;
- WFS (Web Feature Service) služi za korištenje vektorskih podataka;
- WFS-G
- WMS (Web Map Service) služi za korištenje rasterskih podataka dostavljenih preko WMS servisa;
- WMTS (Web Map Tile Service) omogućava korištenje rasterskih podataka, definisanih tajlova, preko WMTS serisa;
- **WPS-**CT
- WebMap Publisher korištenje rasterskih i vektorskih podataka dostavljenih preko WebMap Publisher servisa;

Izvori Podataka

Prikaži izvor podataka (prikaz svih izvora podataka) pikazuje sve servise koji su trenutno konektovani na Geoportal i dostupni za korištenje. URL adresa servisa i tip izvora podataka su prezentovani u prozoru koji sadrži informacije o izvoru podataka, kao i naziv izvora podataka.

Za svaki izvor podataka prikazan u prozoru *izvor podataka* može se korisiti kontekstni meni za brisanje selektovanog izvora podataka iz Geoportala. Brisanjem izvora podataka, automatski će sa mape nestati podaci koji su bili prikazani preko obrisanog izvora podataka.

Dat	a Sources		×
	Name 🔺	URL	
	ERDAS APOLLO (1)		^
	Apollo Catalogue	http://5.152.233.34/	
-	Open Street Map (1)		
	Open Street Map	http://{a,b,c}.tile.openstreetmap.org	
	Personal (2)		
	User dedicated PSS (Administrator)		
	User dedicated PSS (Administrator)		
-	WFS (2)		
±	DEMO Podaci	http://5.152.233.34/erdas-apollo/vector /DEMO_Podaci?service=WFS&request=GetCapabilities	
±	Parcele sa atributima	http://5.152.233.34/erdas-apollo/vector /PARCELE_SA_ATRIBUTIMA?service=WFS& request=GetCapabilities	
	WMS (10)		
	DEMO Podaci	http://5.152.233.34/erdas-apollo/vector	~

Slika 5 Prozor sa izvorima podataka

Izvori podataka koji se nisu inicijalizovali označeni su crvenom bojom (slika 6), takođe i uz ime servisa piše upozorenje "*failed*". Za takve izvore podataka postoji opcija za brisanje (remove) i opcija za ponovno učitavanje (reload).

Slika 6 Izvor podataka koji nije učitan

Za servise kao što su WFS, WMS i CSV GetCapabilities document je dostupan kada se klikne desnim klikom. GetCapabilities document se otvara u novom prozoru. Za WFS servis je još moguće vidjeti document sa opisom tipa podataka za svaki podatak koji se poslužuje preko pomenutog servisa.

Dodavanje novog izvora podataka

U kartici Izvori podataka kliknuti na Definiši izvor podataka 👫.

Prozor za novi izvor podataka se otvara (**Novi izvor podataka**) i u njemu se nalazi lista servisa i URL veza do njih.

- 1. Izabere se servis i unese njegova URL adresa.
- 2. Ukoliko servis zahtjeva autorizaciju, kliknuti na i izabrati metodu za autorizaciju, i ako je potrebno unjeti korisničko ime u šifru.

New Data Source					×
Type 🛦 Bing Maps	^	URL:	http://5.152.233.34/erdas-apollo/vector/DEMO_Podaci?amp;request=GetCapabilities		
CSW		Image format:	png		*
ERDAS APOLLO		FeatureInfo format:	tout/uml		×
ERDAS APOLLO Essentials		Sld file:			-
GeoRSS					
Google Maps					
LUWS			Register and choose law	ore Register and dis	nlav
Open Street Map			Register and those ray	ers Register and dis	piay
OpenLS		Public data sources			
Personal		No. Name		URL	
Print Service		1 World - DEMIS V	Norld Map	http://www2.demis.n	L ^
WCTS		a world area are		/wms/wms.ashx?wms	5
WFS		2 World - NEO NA:	SA WORD Obserations	/wms/wms	·
WFS-G		3 Poland - Admini	strative Map	http://mapy.geoporta	d
WMS				/wss/service/img/gue	st
WMTS				/MapServer/WMSServ	er
WPS-CT		4 Poland - Cadast	tral data	http://mapy.geoporta	il
WebMap Publisher	¥			/wss/service/pub/gue	est 🗸

Slika 7 Prozor za dodavanje novog izvora podataka

Konektovanje na novi-poznati izvor podataka

Ova funkcija se koristi kada se želi raditi sa WMS serviso, ali takođe može da se koristi i za druge servise, kao što je GeoRSSavilable u ERDAS APOLLO geoportalu.

- 1. Otvoriti karticu Izvori podataka;
- 2. Klinkuti na **Definiši izvor podataka** nakon otvaranja novog prozora potrebno je izabrati WMS kojim preko URL možemo da pristuoimo servisu.

New Data Source							
Type 🔺	URL:	http://neowms.sci.asfc.nasa.gov/wms/wms					
3D Map Tiles							
3D Objects	Image format:	png	*				
Bing Maps	FeatureInfo format:		*				
CSW	Sld file:						
ERDAS APOLLO							
ERDAS APOLLO Essentials							
GeoRSS		A					
Google Maps		and the second s	choose layers Register and display				
LUWS	Public data sources						
Open Street Map	No. Name		URL				
OpenLS	1 World - DEMIS V	Vorld Map	http://www2.demis.nl				
Personal		/wms/wms.ashx?WMS					
Print Service	2 World - NEO NA	2 World - NEO NASA World Obserations http://www.com/actions/ac					
WCTS	2 Deland Admini	strative Man	/wins/wins				
WFS	5 Polanu - Aumini	su auve Map	/wss/service/img/guest				
WFS-G			/Administracyjna /ManConver/WMCConver				
WMS	4 Poland - Cadae	ral data	http://mapy.geoportal				
WMTS	4 Polariu - Cauas		/wss/service/pub/guest				
WPS-CT			/G2_GO_WMS /MapServer/WMSServer				
WebMap Publisher	5 Poland - Map of	Landscapes	http://mapy.geoportal /wss/service/img/guest /Krajobrazowa /MapServer/WMSServer				
6 Poland - Hydrological Map htt /w /H /M							
	7 Poland - Topogr	aphic Map	http://mapy.geoportal /wss/service/pub/guest v				

Slika 8 Prozor za dodavanje novog poznatog izvora podataka

3. Kliknuti **Registruj i prikaži slojeve** da bi se selektovane klase dodale u legend. Nakon toga se otvara novi prozor (**Dodaj u legendu**).

Slika 9 Forma Add to legend

- 4. Selektovati mape i klase podataka koje treba dodati u legend.
- 5. Kliknuti na Prikaz.

Konektovanje na na servis sa ovlaštenjima (autorizacijom)

Ovom funkcijom omogućeno je logovanje na WMS i WFS servise koji zahtjevaju korisničku autorizaciju. Postoje tri načina autorizacije, bazirana na metodi padajuće liste:

- Anoniman nije potrebna autorizacija;
- Korisničko ime korištenje korisničkog imena i šifre;
- Sigurnosni kod: korištenje sigurnosnog koda od STS web serisa provajderu.

Uspostavljanje autorizacije:

- 1. Otvoriti karticu Izvor podataka;
- 2. Klinkuti na **Definišite izvor podataka** nakon otvaranja novog prozora potrebno je izabrati izvor podataka sa kojim je potrebno uspostaviti vezu.
- 3. Kliknuti na 📝 nakon čega se otvara prozor za logovanje.

New Data Sour	rce							
Type +	URL:	http://wms.jp	l.nasa.gov/wms.cgi					
Bing Mans	Image format:	jpeg			~			
CSW	FeatureInfo format:				~		-	52
EGIS	Sid file:						Login method:	Username
GeoRSS	and mer						Ebgin metriou.	Username
Google Maps							1	Anonymous
IWS			Tabatas and shares	Tanna Banadara and	and the		Cregentiais	Username
LUWS			register and choose	sayers auguster and t				Security Token
MapPublisher	Public data sources						Username:	
Nomenclator	No. Name			URL			Password:	
OpenLS	1 World - DEMIS V	Vorid Map		http://www2.demis.nl	w. 6			
Personal	2 World - NASA JP	UdeEarth		http://wms.jpl.nasa.g	v III			
Printing	3 world - NEO NAS	A world Obsera	tions	http://neowms.sci.gsf	.a.,			
WCTS	 Poland - Cadastr Deland - Ortenbul 	ar oata		http://sdi.geoportal.ge	Wa			
WFS	5 Poland - Ortophi	to mep Ladministrative	Linite Resistor of Poland	http://soi.geoportal.ge	Without Street			Apply Carrel
WFS-G	6 Poland - Naciona 7 Poland - Paster 1	Concertablic Mar	Units Registry or Poland	http://sol.geoportal.ge	Wa			Apply Carlot
WMS	8 Poland Lodz - C	adastral data		http://pis.mana.lodz.r	V			
WMTS	9 Poland Lodz - 0	thoohoto data		http://gis.mana.lodz.r	v			
		*					12	
	in method: And Anonymous Service will be register	nymous ed using no cr	edentials at all.		n meth Credent Jsernan Passwor	d: Username	×	Login method: Security Token 👻 Token data Authentication with Security Token will be performed for currently selected service.
		Apply	Cancel			Apply	Cancel	Apply Cancel

Slika 10 Vrste autorizacije

Kada je autorizacija završena omogućeno je korištenje podataka sa odabranog servisa. U slučaju da autorizacija nije uspješno izvršena, neće se pojaviti obavještenje. Registracija na servis će proći, ali podaci neće biti dostupni.

- 4. Provjeravanje statusa autorizacije u kartici Izvor podataka:
 - selektovati Prikaži klase geo-objekata i upite.
 - selektovati izvor podataka i korisnika iz padajućeg menija, kao na slici ispod.

Data Sources			×	
Name 🛋	URL	ļ		
🛛 WMS (11)			^	
DEMO Podaci	http://5.152.233.34/erdas-apollo/vector /DEMO_Podaci?amp;request=GetCapabilities			
GIS Vodovod BN	http://5.152.233.34/erdas-apollo/vector /GIS_Vodovod_BN?amp;request=GetCapabilities	*	llaar	
Hexagon Geospatial OGC Web Map Service	http://5.152.233.34/ApolloCatalogWMSPublic /service.svc/get	×	Remove	×.,
Izvedeno Kab Erasveta Toplovod	http://5.152.233.34/erdas-apollo/vector /IZVEDENO_KAB_ERASVETA_TOPLOVOD?amp;request- type4portal=WMS	0	GetCapabilities doc	ument odaci GI
Koviljuse 10KV mreza	http://5.152.233.34/erdas-apollo/vector /KOVILJUSE_10KV_MREZA?amp;request=GetCapabiliti	ies	E.M	N N
Koviljuse NN mreza	http://5.152.233.34/erdas-apollo/vector /KOVILJUSE_NN_MREZA?amp;request=GetCapabilities	3	1500	110
Koviljuse prikljucak	http://5.152.233.34/erdas-apollo/vector /KOVILJUSE_PRIKLJUCAK?amp;request=GetCapabilitie	es	C C	ery.
NASA Earth Observations (NEO) WMS	http://neowms.sci.gsfc.nasa.gov/wms/wms		1 1000	
Parcele	http://5.152.233.34/erdas-apollo/vector /PARCELE_SHP?amp;request=GetCapabilities			
Parcele sa atributima	http://5.152.233.34/erdas-apollo/vector		v 521	A PART

Slika 11 Provjera autorizacije

Kontrolna paleta

Kontrolnu paletu (sa lijeve strane) moguće je koristiti u sledeće svrhe:

- pretraživanje metapodataka i web servisa:
- pretraživanje geografskih imena;
- Uređivanje prikaza na mapi, podešavanje prikaza slojeva, deinisanje stilova prikaza za slojeve i podešavanje svih ostalih parametara za prikaz slojeva;
- Napredne analize nad selektovanim podacima.

U zavisnosti od "layout"-a kontrolna paleta može sadržati sledeće karice:

- Sadržaj Mape;
- Pretraga geografskih naziva;
- Pretraga podataka (metapodataka);
- Pretraži ERDAS APOLLO katalog;
- Pregledaj ERDAS APOLLO katalog;
- Analize;
- Podešavanja 3D pogleda;
- Podešavanja.

Sadržaj Mape

U sekciji **Sadržaj Mape** opisane su komponente sadržane na mapi. Ova sekcija sadrži sledeće kartice:

Slojevi

U kartici slojevi se nalazi svi slojevi koje je moguće prikazati na mapi.

Slika 12 Slojevi

- Mod prikaza opcije kojima se definiše kvalitet prikaza slojeva na mapi.
- Prikaži sloj uvećava selektovani sloj.
- Locatable podešavanje da li je sloj dostupan za selekciju i GetFeatureInfo opciju.
- **Transparentsnost** definiše prozirnost selektovanog sloja.
- Opsezi razmjere definiše popseg razmjere u kome će se sloj prikazivati.
- Preimenovanje promjena naziva sloja
- Uklomi brisanje sloja

Kada se u spisku slojeva klikne na "+" pojavi se padajući meni kao na slici 13.

Slika 13 Lista slojeva

Klikom na kvadratić koji se nalazi lijevo od polja za čekiranje sloja, pojavljuje se prozor **Stil**, gdje je moguće definisati stil prikaza za izabrani sloj.

Slika 14 Definisanje stila prikaza slojeva

Analize

Iz kartice **Analize** moguće je izvršiti niz analiza i prostornih upita nad selektovanim podacima.

Izvršavanje analiza se radi na sledeći način:

- 1. U meniju **Izbor geo-objekta** izabrati tip podatka za koji se vrši analiza.
- 2. Definisati parametre analize:
 - Čekirati **Gde je filter** da bi se definisao upit nad atributima i da bi se unjeli potrebni parametri za definisanje upita;
 - Čekirati **Prostorni filter** da bi se definisao upit nad prostornim posacima.

(dostupni parametri za definisanje upita zavise od tipa podataka za koji se vrši upit)

- 3. Dodjeliti ime sloja analize i čekirati polje stil, a zatim i definisati stil, klikom na 🖃, za sloj koji će se dobiti nakon analize.
- 4. Klikom na **Izvrši** za izvršavanje zadatog upita.

Podaci se pojavljuju u prozoru za mapu i u kartici **Sadržaj Mape**. Brzina njihovog prikaza zavisi od količine podataka.

Analize					-		
Napravi novi				*			
Izbor geo-objek	ata u:						
parcele3857			×	*			
Gde je filter:		Jednostavan		*			
*	=	*					
🔽 Prostorni filte	er	I To					
		🔵 To ne					
				*			
Sa: oblast	trenut	ne mape u prozoru		*			
Prikaži kao:							
Analiza #1 [parcele3857]							
🚺 Sa stilom							

Slika 15 Definisanje upita (analize)

Preuzimanje rezultata analize

Rezultate analize je moguće preuzeti kao vektorek podatke u formatima kao što su GML, CSV, Shapefile, GML. Dostupnost formata zavisi od konfiguracije ERDAS APOLLO geoportala, kao i sposobnosti servisa podataka.

Nakon izvršene analize, u dnu kartice pored dugmeta **Izvrši**, nalazi se dugme **Preuzmi**, klikom na to dugme pojavljuje se padajući meni sa svim dostiupnim formatima za preuzimanje. Odabirom, odnosno klikom na ženjeljni format rezultati analize se preuzimaju u zadati fajl

Pregled ERDAS APOLLO kataloga

U ovoj kartici je moguće vidjeti sve podatke kojima je moguće pristupiti kroz web klijenta. U ERDAS APOLLO katalogu moguće je izlistati sledeće elemente:

- **Servisi** prikazani su svi servisi kojima je moguće pristupiti kroz web klijenta. Servisi su kategorizovani zavisno od protokola koji koriste;
- Mape (WMS)
- Vektori (WFS)
- Pokrivenost (WCS)

Slika 16 Pregled ERDAS APOLLO kataloga

Detaljan prikaz za selektovane podatke u katalogu, moguće je vidjeti u paleti za pregled rezultata pretrage.

Pretraživanje ERDAS APOLLO kataloga

Ova kartica omogućava da se na osnovu zadatih kriterijuma pretražuju setovi podataka (vektorski, rasterski i drugi slojevi). Za kriterijum pretrage je moguće dodati i prostorni filter čekiranjem polja pored teksta **Prostorni filter**, nakon čega se pojavljuju polja za popunjavanje prostornih parametara.

Pretraži ERDAS APOLO Katalog	5
Ključne reči:	
Tip:	
Skup podataka 🗸 🗸	
Prostorni filter	
Dostupnost	1
🔲 Dodaj u Mapu (WMS)	
🥅 Dodaj u Mapu (WMTS)	
Mapa Strimova (ECWP)	
Omogućeno preuzimanje (CZS)	
Datum:	
Regsitracija 💌	
Start:	
•	
Kraj:	

Slika 17 Pretraga ERDAS APOLLO kataloga

Za pregled kataloga postoje sledeća polja za unošenje parametare pretrage:

- **Ključne riječi** daju podatke čije , ključna riječ ili opis se podudara sa unjetim tekstom u polje.
- **Tip** definiše vrstu podatka (informacije)

Tip:	
Skup podataka	~
Bilo koji	
Skup podataka	
Skup podataka & Agregati	
Agregati	
Vektorski Slojevi	
Slojevi Mape	
Slojevi Pokrivenosti	
Biznis Podaci	

Slika 18 Tipovi podataka za pretragu ERDAS APOLLO kataloga

- **Dostupnost** definiše na koji način su podaci dostupni. Za rasličite tipoce podataka postoje različiti izbori dostupnosti.
- **Datum** ukoliko se pretraga vrši za rasterske, vektorskr i coverage slojeve onda se datumom definiše period u kome su ti slojevi registrovani u APOLLO katalog.
 - ukoliko se pretraga radi za skupve podataka ili ujedinjene podatke onda se bira na šta se uneseni datum odnosi:
 - Registracija datum kada je podatak registrovan u katalog,
 - Akvizicija vijeme kada je podatak kreiran (samo za skupove podataka)
 - Vremenski okvir.
- **Prostorni flter** omogućava da se rezultati ograniče na osnovu prostornih parametara. Dostupne su sledeće metode prostornih filtera:
 - Samo u vidljivom dijelu mape ograničava rezultate na trenutni prikaz mape.
 - Nacrtaj na mapi omogućava crtanje geometrije na mapi koja će ograničiti rezultate pretrage. Omogućeno je crtanje četiri tipa geometrija: tačka, linija, pravougaonik i slobodna površina. Pri crtanju geometrije, prvo se izabere tip geometrije koja se crta (klikom na jedno od četiri dugmeta za tip geometije).
 - Selektuj geo-objekt iz mape rezultat ove pretrage će biti svi objekti koji dodiruju ili sjeku selektovani objekat na mapi. Ovaj filter se može koristiti samo za vektorske slojeve.

Korištenjem parametra **Bafer** moguće je proširiti polje pretrage za slektovani element ili nacrtanu geometriju, unosom podataka o vrijednosti i jedinicu koja se odnosi na unjetu vrijednost.

Podešavanja

U kartici Podešavanja postoje sledeće opcije:

Koordinatni sistem

Promjena koordinatnog sistema se radi na jednostavan način, tako što se izabere koordinatni sistem i potvrđivanjem izmjenn se potvrdi promjena koordinatnog sistema za podatka prikazane na mapi.

Sistem merenja

Ovim se bira da li će merenja biti u metričkom ili imperijalnom sistemu.

Veličina ekrana u inčima

Ovim parametrom se usklađuje veličina monitora kompjutera, tako što se u ponuđeno polje unese vrijednost u inčima.

Pokaži koordinate

Ovom opcijom se uključuje i isključuje prikaz koordinata kursora na mapi;

Pokaži razmeru

Ova opcija služi za definisanje prikaza razmjernika na mapi;

Pokaži navigator

Služi za uključivanje i isključivanje navigatora na mapi;

Pokaži krstić

Ova opcija uključuje i isključuje prikaz krstića koji označava centar prozora za mapu.

U ERDAS APOLLO geoprostornom portalu moguće je trenutno ukloniti prikaz nekih od elementa.

- sakrij kontrolnu paletu;
- prikaži kontrolnu paletu;
- 📄 i 🎽 slži za prikazivanje i uklanjanje prikaza zaglavlja,

Panel za pregled dobijenih rezultata

U panelu za za pregled obijenih rezultata (pretrage, selekcije...) su prikazani detaljini podaci o podacima. Podaci se smještaju u različite kartice grupisane zavsino od načina kako su dobijeni rezultati. Svaka kartica sadrži paletu alata, koji se nalazi u gornjem dijelu kartice. Pomenuti alati se uključuju tek pošto se selektuje neki od rezultata u kartici.

GIS Vodovod BN $^{ imes}$		8
Dodaj u mapu 🔹 Metapodaci 🔻	Dodaj u Iseci-Zapakuj-Isporuči Preuzmi Uvećaj Otvori sa 🗸	🛛 🔟 Pogled 🔹 🔝 🔪 Uživo
WFS Ime: OGC:WFS	Datum Registracije: 2016-07-27T07:22:02Z	
Naslov: GIS Vodovod BN		
Opis: GIS podaci preuzeti od Vodovoda	3	V
Ključne Web Feature reči: Service Intergraph Hexagon Geos	spatial FRDAS APOLLO GIS VODOVOL	
Ime: cjevovod	Pristup: WFS	
Naslov: cjevovod	Datum Registracije: 2016-07-27T07:22:02Z	
Opis: Nedefinisan	SRS: EPSG:4326	
Ključne Web Feature	Obimi: <u>19.19,44.76,19.2,44.77</u>	
reči: Service, Intergraph, Hexagon, Geos	spatial,ERDAS,APOLLO,GIS_VODOVOI	
Ime: hidranti	Pristup: WFS	0
Naslov: hidranti	Datum Registracije: 2016-07-27T07:22:02Z	. 0
Opis: Nedefinisan	SRS: EPSG:4326	
Ključne Web Feature	Obimi: <u>19.19.44.77,19.2,44.77</u>	
reči: Service, Intergraph, Hexagon, Geos	spatial,ERDAS,APOLLO,GIS_VODOVC	
Ime: potrosaci_vod	Pristup: <u>WFS</u>	
Naslov: potrosaci_vod	Datum Registracije: 2016-07-27T07:22:02Z	
Opis: Nedefinisan	SRS: EPSG:4326	
Ključne Web Feature	Obim: <u>19.19,44,76,19.2,44,77</u>	0 C
Nimereaht	Pristury WES	
Nacloureabt	Datum Registracije: 2016-07-27T07-22:027	
Onis: Nedefinisan	SRS: EPSG: 4326	
Kliučne Web Feature	Obimi: 19.19.44.76,19.2,44.77	
reči: Service,Intergraph,Hexagon,Geos	spatial,ERDAS,APOLLO,GIS_VODOVC	
Ime: ventili	Pristup: WFS	
Naslov: ventili	Datum Registracije: 2016-07-27T07:22:02Z	
Opis: Nedefinisan	SRS: EPSG:4326	0
Ključne Web Feature	Obimi: <u>19.19,44.77,19.2,44.77</u>	°0
reči: Service, Intergraph, Hexagon, Geos	spatial,ERDAS,APOLLO,GIS_VODOVC	M . W . S
Izaberi Sve 🔰 🖣 Strar	na 1 od 1 🕨 🕅 🦧 10 🝸 Artikli po stranici	Prikazana 1 - 6 od 6

Slika 19 Panel za pregled dobijenih rezultata

Postoje sledeći alati:

- 1. *Dodaj u mapu* dodaje selektovani element i karticu **Sadržaj mape** i u prozor za prikaz mape. Selektovani podaci mogu biti dodati na mapu korištenjem različitih protokola, WMS, WMTS i ECWP. Nakoklikomn selektovanja podatka klikom na dugme **Dodaj u mapu** pojavi će se padajući meni iz koga se bira protokol. Zavisno od tipa podatka neće biti aktivni svi protokoli.
- 2. *Metadata* dugme omogućava grupisanje metapodataka u novi, pregledniji prozor, slika 19.

Web pregledni	k				⊟ ×				
OGC:WFS	$_{\rm saht}$ $^{ imes}$	potrosaci_vod	cjevovod						
				Metapodaci					
Ime	saht								
Apstraktan	sant								
Oznake	Web Feat	ture Service, Intergrap	h, Hexagon, Geo	spatial, ERDAS, APOLLO, GIS_VODOVOD_BN, vodovod, Bijeljina, GIS					
Tip čvora	Web Feat	ture Service Sloj							
Datum Registracij Vlasnik	e 2016-07-2	27107:22:022							
		ĺ	Vre	menski & Prostorni					
Lat/Lon granični okvir 19.19398751493259, 44.761850799388064, 19.196999044157735, 44.766437940595395, EPSG:4326									
Prirodan granični	okvir								
Izvorni SRS									

Slika 20 Prozor sa metapodacima

- 3. **Dodaj u Iseci-Zapakuj-Isporuču** ovaj alat omogućava preuzimanje selektovanih podataka, na taj način što se podaci smještaju u jedan fajl, a link sa koga se preizima taj fajl dostavlja se korisniku na e-mail adresu. Podaci mogu biti preuzimani u sledećm formatima:
 - *.tif (Geo TIFF)
 - *.img
 - *.ntf (National Imagery Transmission Format)
 - *.ecw
 - *.jp2
 - *.LAS (dostupan smo za LIDAR podatke)
- 4. **Preuzmi** opcijom se korisniku šalje na e-mail adresu link sa koga je moguće preuzeti originalni fajl. U slučaju da je selektovano više podataka, za svaki selektovani podatak biće dostaljen link. Maksimalna veličina fajla za preuzimanje je 100 MB.
- 5. **Uvećaj** omogućava da se selektovan rezultati na mapi prikažu detaljnije u manjij razmjeri.
- 6. **Otvori sa** alatom moguće je otvoriti selektovane podatke u nekoj od ponuđenih eksernih aplikacija. Iz padajućeg menija moguće je izabrati sledeće eksterne aplikacija:
 - Otvori u Google Earth
 - Ovori u Imagine
 - Otvori u Olain text

- 7. Prikaži stil i originalni stil omogućava definisanje stila u kome će seletkovani podaci biti prikazani. Definisanje stila se pokreće klikom na ikonicu , a da bi se taj stil primjenio na selektovane podatke potrebno je klinuti na .
- 8. **Pogled,** ova opcija omogućava podešavanje izgleda *Panela za pregled dobijenih rezultata.*
- 9. GeoRSS omogućava eksport dobijenih rezultata iz panele za pregled dobijenih rezultata u GeoRSS. Klikon na GeoRSS ikonicu pojavljuje se padajući meni sa dvije opcje:
 - *Pretraži rezultate kao GeoRSS*. Pojavljuje se novi prozor sa linkom do GeoRSS koji se može koristiti kao eksterna aplikacija
 - *Regitruj se kao GeoRSS* Automatska registracija GeoRSS bazirana na rezultatiama pretrage u ERDAS APOLLO geoportalu.

Registracija i prijava

ERDAS APOLLO geoportal omogućava funkcionalnost za logovanje. Kada je neko ulogovan na ERDAS APOLLO geoportal ima svoj profil (folder i server) u kojima se čuvaju korisničke mape.

Funkcija za korisničko logovanje je dostupna u **Autentifikacija** tabu. Autentifikacija na ERDAS APOLLO geoportal je automatski integrisana sa autentifikacijom na ERDAS APOLLO katalog.

Izvori Podataka Alati Selekcija Izmenite Vreme Merenja Autentifikacija
Prjavljen korisnik: admin Odjava

Slika 21 Kartica autentifikacija

Ostali alati i mogućnosti

Rad sa prozorom podataka i ostava

Iz prozora za podatke moguće je prikazati klase podataka i vrijednosti atributa za selektovani izvor podataka.

1. Za otvaranje prozora treba kliknuti na dugme 🔳 Prozor podataka u kartici Alati.

Slika 22 Prozor podataka

2. Za prikay podataka u prooru, potrebno je u abeli **klase i upiti** izabrati podatke i kliko na **Dodaj** dodati ih u **Prozor podataka.**

Za svaki pregled podataka moguće je:

- sortirati podatke po atributu;
- sakriti i prikazati neku kolonu;
- mjenjati veličinu kolone;
- mjenjati raspored kolona;
- izabrati broj redova za prikazivanje;

Opcija za sotiranje kolona i modifikaciju redova i kolona su dostupne klikom na strelicu pored naziva kolone, slika 23.

Prozor Podataka						▼ ×
Klase i upiti	Ostava	demo_zgrade_kovi	ljuse demo_ze	lenilodrvece_k		oviljuse demo_rasveta_ko
Parcele sa atributima	Akcija	id	ulica	vrsta_drv	▼ starost Zaliva	nje Naziv_stab P
E parcele3857	🖆 😤 🗙	Q	Prva ulica	Listopadno	A Rastući redosled	je se Lipa 🔺
DEMO Podaci Image: Demo Podaci Image: Demo Podaci Image: Demo Podaci Image: Demo Podaci	🖻 📽 🗙	P	Prva ulica	Listopadno	A↓ Opadajući redosled	je se Lipa
demo_zelenilodrvece_k Image: demo_ulice_koviljuse	🖻 😤 🗙	Q	Prva ulica	Listopadno	Kolone I	id id
E demo_rasveta_koviljus	🖻 📽 🗙	Q	Prva ulica	Listopadno	Filter)	. V ulica
M Oser dedicated PSS (Admi	🖻 💰 🗙	P	Prva ulica	Listopadno	3 godine Zaliv.	ar 🗹 starost
	🖻 😤 🗙	P	Prva ulica	Listopadno	3 godine Zalivi vrsi i	Zalivanje ar 21 V Naziv stab
	🖻 📽 🗙	Q	Prva ulica	Listopadno	3 godine Zalivi vrsi i	ar 📝 Raspored
	🖻 😫 🗙	P	Prva ulica	Listopadno	3 godine Zali vrsi	ar 🔽 R_Stabla
	🖻 😤 🗙	P	Prva ulica	Listopadno	3 godine Zalivi vrsi i:	ar z i 🔽 Zastita
	🖻 📽 🗙	P	Prva ulica	Listopadno	3 godine Zalivi vrsi i:	R_Krosnje
	🖆 😤 🗙	P	Prva ulica	Listopadno	3 godine Zalivi vrsi i:	anje se Lipa z cisterne
	🖻 💰 🗙	P	Prva ulica	Listopadno	3 godine Zaliv; vrsi i:	anje se Lipa z cisterne
	🖆 😤 🗙	Q	Prva ulica	Listopadno	3 godine Zaliv vrsi i	anje se Lipa z cisterne
	🖆 🕍 🗙	P	Druga ulica	Druga ulica Zimzeleno 3 go		anje se Smaragdna z cisterne Tuja
	🖻 😤 🗙	P	Druga ulica	Zimzeleno	3 godine Zalivi vrsi i	anje se Smaragdna z cisterne Tuja
	🖻 😤 🗙	P	Druga ulica	Zimzeleno	3 godine Zalivi vrsi i:	anje se Smaragdna z cisterne Tuja
4 m b	n 🖹 🗙 🗙	ø	Druga ulica	Zimzeleno	18 godina Autor	natski Smaragdna 🔻
Dodaj	14 4	Strana 1 od 2	н н е	ð 1	f 😫 🔹 🐿	Prikazana 1 - 20 od 38

Slika 23 Modifikacija izgleda rdova i kolona

Selektovanjem nekog reda u **Prozoru podataka**, automatski se mjenja prikaz objekata u prozoru za mapu. Korištenjem pomoćnih alata za forme, moguće je przo pregledati sadržaj prozora.

- brzo listanje stranica prozora;
- dodavanje u **Ostavu** selektovanih redova.
- 🖆 uklanjanje podataka iz ostave.
- osvježavanje sadržaja podataka u prozoru.
- ksport svih podataka iz prozora u CSV.
- eksport selektovanih podataka u CSV.
- info o geoobjektu.

Korisničke mape

Opcija **Korisničke mape** se koristi za čuvanje mapa i radnog prostora sa konfiguracijama. Moguće je sačuvati kreirane mape i koristiti ih u kasnijim sesijama korištenja ERDAS APOLLO geoportala.

Klikom na dugme **Korisničke mape** pojavljuje se prozor kao na slici 24, gdje su odvojeno grupisane mape od radnih prostora. Klikom na trelicu pored sadržaja koji se čuva (pored radni prostor ili pored mape) pojavljuje se meni **Dodaj**, koji služi za dodavanje mape ili radnog postora u **Korisničke mape**. Postoji mogućost dodavanja trenutnog stanja mape ili dodavanja nekog prethodnog stanja sačuvanog u datoteku kao fajl sa .*gpw* ekstenzijom.

Slika 24 Korisničke mape

Nad svakom mapom ili radnim prostorom moguće je vršiti sledeće funkcije i komande:

- Prikaz prikazivanje mapa
- Javan aktivrianje linka za objavljivanje mape
- Preuzimanje- daje link do mape koji mogu korisiti i drugi korisnici
- Preimenovanje izmjena imena mape ili radnog prostora
- Ukloni brisanje mape ili radnog prostora
- **Svojstva** podešavanja opcija kao što su opseg mape, predfinisane razmjere, opsezi razmjere, opseg razmjere.

Konfiguracija opsega razmjera

Konfiguracijom opsega razmjera moguće je za svaki sloj definisati vrijdenost razmjere za koje će taj sloj biti vidljiv/nevidljiv na mapi. Ova opcija se pokreće klikom na dugme **Konfiguracija opsega razmjera**

Za dodavanje novog nivoa razmjere kliknuti na **Izmjeniti**, a zatim na **Dodaj opseg razmjera**, onda upisati nivo razmjere i kliknuti na **Potvrdi**.

Za definisanje koji sloj će biti prikazivan u kojoj razmjeri čekirati ili odčekirati polja za razmjere koje se odnose za odgovarajući sloj. Nakon podešavanja svih parametara kliknuti **Sačuvaj**.

Podešavanje opsega razmere														×
Stavka legende 🔺	max	25000	20000	15000	10000	7500	5000	4000	3500	2500	2000	mid	min	
Open Street Map (1)														
Open Street Map	V		V	V	\checkmark	\checkmark	V	V	V	V	V	V	V	
∃ Parcele sa atributima (1)														
parcele3857									V	V	\checkmark	V	V	
🖻 DEMO Podaci (4)														
demo_rasveta_koviljuse					\checkmark	V	V	V	V	V	V	v	V	
demo_ulice_koviljuse					V	V	V	V	V	V	V	V	V	
demo_zelenilodrvece_kovilju					V	V	V	V	V	V	V	V	\checkmark	
demo_zgrade_koviljuse					\checkmark	V	V	V	V	V	V	V	V	
🖻 Bijeljina ortofoto (1)														
bijeljina.ecw	V	V	V	1	V	V	1	1	V	V	V	V	V	
Map servisi	© Slo	ojevi map	e							Izmenite	Sad	ćuvaj	Otkazat	i

Slika 25 Podešavanje opsega razmjera

WMC - kontekst web mape

Ovom opcijom (WMC) je moguće kreirati XML dokument u kome je opisan kontekst mape. Nakon pokretanja, pojavljuje se prozor u kome je moguće raditi sledeće:

- Izvoz trenutnog prikaza mape u WMC XML dokument upisom naslova i opisa (samo podaci za WMS servis mogu biti eksportovani).
- Učitavanje WMC dokumenta odabiro postojeće datoteke.

Info o geoobjektu

Info o geoobjektu ⁱ omogućava pregled informacija o objektu koji se se selektuje na mapi. Za prikazivanja informacija o bojektu na mapi, prvo se klikne na dugme **Info o geoobjektu**, a zatim se selektuje objekat, nakon čega se otvara prozor sa informacijama (slika 26)

nformacije o geo-obje	ktu	>
demo_ulice_koviljuse	demo_ulice_koviljuse	
Naziv	Vrednost	
id	7	
smer	Dvosmerna	
tip_podlog	Kombinovano, asfalt i tucanik	
naziv	Obilaznica oko naselja	
kanalizaci	Ima	
rasveta	Nema rasvetu	
kruzni_tok	Nema	
zelenilo	Privatno vlasnistvo	
Sirina	5m	
Duzina	1500m	

Slika 26 Info o geoobjektu